

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/21/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5111224441
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5111224441.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu v právnej veci navrhovateľa Y. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., J. W. XXX/XX, právne zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária Mrázovský & partners, s.r.o., so sídlom E., W. I. X, proti odporcom: 1/ R. N., nar. XX.X.XXXX, bytom E. - Z., I. M. K. XX/XX, 2/ Ing. E. N., nar. XX.X.XXXX, bytom E., B. XX, 3/ V. N., nar. X.XX.XXXX, bytom E. - Z., I. M. K. XX/XX, 4/ W. N., nar. X.X.XXXX, bytom E., B. XX, všetci právne zastúpený advokátkou JUDr. Annou Mozolíkovou, so sídlom J., B. XXXX, o zaplatenie 3.500 eur s príslušenstvom, na základe odvolania odporcov proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 18C/178/2011-270 zo dňa 18. októbra 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e vo výroku o uložení povinnosti odporcom 1/, 2/, 3/ a 4/ zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne sumu 3.137 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5% ročne od 17.09.2011 až do zaplatenia a vo výroku o trovách konania.

Rozsudok okresného súdu z o s t á v a n e d o t k n u t ý vo výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšnej časti.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcom spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi istinu 3.137 eur titulom (ich) zodpovednosti (ako právnych nástupcov) za škodu na veci (osobnom motorovom vozidle navrhovateľa) prevzatej ich právnym predchodcom, ktorá (vec) mala byť predmetom záväzku (§ 421 Obč. zák.). Konštatoval, že v predchádzajúcom štádiu konania bola právoplatným medzitýmnym rozsudkom vyslovená dôvodnosť základu nároku navrhovateľa na náhradu škody. Aktuálnym predmetom konania preto bola len výška škody, v súvislosti s ktorou si osvojil závery znaleckého posudku Ing. Karola Gondžára, CSc. o všeobecnej hodnote dotknutého vozidla v sume 3.137 eur. Námietky odporcov voči tomuto znaleckému posudku vyhodnotil ako irelevantné. Znalec totiž náležite vysvetlil rozdiely medzi jeho znaleckým posudkom a posudkom Ing. Závodného predloženého navrhovateľom (hodnota vozidla 3.500 eur). Prvostupňový súd akceptoval metodiku znalca, ktorý pri stanovení hodnoty vozidla vychádzal z platných právnych predpisov a zohľadňoval skutočnosti zistené v konaní. Veku vozidla (26 rokov) zodpovedá aj jeho technický stav, preto hodnota auta v zmysle právnej konštrukcie vyhlášky predstavuje 11,2%. Taktiež akceptoval postup, keď vzhľadom na skutočnosť, že počet držiteľov vozidla je nepreukázateľný (vozidlo bolo na Slovensku evidované od 6.5.1997, ale vyrobené bolo v roku 1986), priradil znalec vozidlu koeficient 0,95; v tejto spojitosti okresný súd poukázal na oznámenie Ministerstva spravodlivosti SR, potvrdzujúce správnosť jeho použitia. Pokiaľ odporcovia namietali výšku stanovenú znalcom z dôvodu, že znalec vozidlo nevidel, zdôraznil, že vozidlo nebolo možné ohliadnuť pre jeho neexistenciu. Zároveň si predmetným tvrdením odporcovia sami odporovali, keď na jednej strane namietali výšku určenú znalcom z dôvodu, že vozidlo neohliadlo (hoci vychádzal z konkrétnych skutočností týkajúcich sa predmetného vozidla zistených zo spisu), sami sa však domáhali

určenia ceny vozidla na základe nimi predložených listín, ktoré mali preukázať hodnotu vozidla, avšak úplne iného, z iného obdobia a bez relevantných skutočností týkajúcich sa predmetného vozidla.

Vo vzťahu k požiadavke odporcov zohľadniť trhovú cenu obdobného vozidla vyplývajúcu z predložených internetových ponúk súd prvého stupňa uviedol, že tieto nepovažuje za hodnoverné a relevantné. Nebolo z nich totiž možné posúdiť zhodnosť s vozidlom navrhovateľa; navyše tieto ponuky vychádzajú z určitých požiadaviek predajcu, nemusia preto zodpovedať skutočnej hodnote vozidla a v konečnom dôsledku ani nie je zrejmé, či sa za takúto cenu vozidlá skutočne predali. Taktiež poukázal na to, že škoda sa hradí vo výške ku dňu jej spôsobenia, t.j. 20.7.2009; internetové ponuky sú však z obdobia júl až september 2012, teda z obdobia o tri roky neskôr, pričom je nepochybné, že „každým dňom“ sa hodnota vozidla znižuje. Ohľadne odporcami požadovanej aplikácii § 450 Obč. zák. prvostupňový súd nezistil žiadne dôvody pre zníženie náhrady škody. Konštatoval, že hoci odporcovia tvrdili, že o škode nevedeli, z vykonaného dokazovania je preukázaný opak. Dokonca niektorí z nich boli priamo pri tom, keď sa vozidlo preberalo do opravy a následne pri zistení, že vozidlo bolo odcudzené. Ani skutočnosť, že osoba zodpovedná za škodu zomrela, nie je dôvodom na zníženie škody. Nenastal tým žiadny liberačný dôvod a len samotná skutočnosť prechodu zodpovednosti na dedičov nemôže byť na úkor poškodeného. Okresný súd uviedol, že v prípade riadneho splnenia povinnosti poručiteľom, by sa o danú sumu zmenšil dedený majetok.

Ani z pohľadu sociálnych a majetkových pomerov odporcov nepovažoval za dôvodné znižovať náhradu škody. Odporcovia zdedili majetok vo vyššej hodnote než je výška škody, preto jej náhrada nie je likvidačná. Za neopodstatnenú označil tiež námietku, že navrhovateľ nadobudol vozidlo za nižšiu cenu, nakoľko pri tejto úvahe by navrhovateľovi nevznikla žiadna škoda, pokiaľ by mu bolo vozidlo napr. darované. Okresný súd doplnil, že odporcovia aj po tom, čo nadobudol právoplatnosť medzitýmny rozsudok, popierali nárok navrhovateľa.

Nadväzne s poukazom na prechod zodpovednosti za dlhy poručiteľa podľa § 470 ods. 2 Obč. zák. a vychádzajúc z osvedčenia o dedičstve, v zmysle ktorého čistá hodnota dedičstva po poručiteľovi predstavuje 32.592,95 eur; každý z dedičov (odporcov) pritom nadobudol majetok poručiteľa v 1-ine (t.j. zdedený podiel každého odporcu je vo vyššej hodnote ako celková výška náhrady škody), vyslovil, že odporcovia sú povinní ustálenú výšku škody uhradiť spoločne a nerozdielne. Vo zvyšnej časti (nad sumu 3.137 eur do navrhovateľom požadovaných 3.500 eur) okresný súd návrh zamietol. Zároveň vzhľadom na omeškanie odporcov s plnením peňažného dluhu priznal navrhovateľovi úroky z omeškania vo výške 9,5% ročne odo dňa nasledujúceho po doručení návrhu poslednému z odporcov, keďže žiadna predchádzajúca výzva nebola preukázaná. Z tohto dôvodu návrh na priznanie úrokov z omeškania za obdobie od 20.7.2011 do 16.9.2011 zamietol.

O trovách konania rozhodol okresný súd v zmysle § 151 ods. 3 O.s.p. tak, že si rozhodnutie vyhradil na obdobie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie odporcovia 1/ až 4/, ktorí sa alternatívne domáhali jeho zmeny tak, že budú povinní zaplatiť sumu 200 eur, alebo jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Poukazujúc na podstatu moderačného práva súdu a jeho definičné znaky, namietali nesprávne vyhodnotenie možnosti zníženia náhrady škody (§ 450 Obč. zák.). Nadväzne konštatovali, že okresný súd mal prihliadnuť na okolnosť, že odporcovia nezavinili podanie návrhu a svojim konaním nespôsobili navrhovateľovi žiadnu škodu; zodpovednosť znášajú len po svojom právnom predchodcovi. Zopakovali, že im nemožno klásť za vinu, že sa bránili hodnoverne nepodloženému nároku, navyše za okolností, kedy automobil mal byť predmetom opravy, teda bolo zjavné, že má vady a jeho hodnota vzhľadom na vek, opotrebenie a vady bola takmer nulová.

Taktiež súdu prvého stupňa vytýkali, že hoci mal preukázané odovzdanie vozidla na opravu, opomenul zohľadniť skutočnosť, že vozidlo teda muselo mať vady a poruchy, ktoré bolo treba opraviť. Odporcovia zopakovali, že znalec nemohol vozidlo hodnoverne ohodnotiť. Navyše, znalec nevyhodnotil pri stanovovaní hodnoty vozidla potrebu výmeny prevodovky. Z tohto dôvodu popierali správnosť konštatovania napadnutého rozsudku, že znalec zohľadňoval všetky skutočnosti zistené zo spisu, z vyjadrení účastníkov a z predložených listín. Všetky tieto okolnosti spolu so skutočnosťou, že vozidlo bolo v čase odcudzenia viac ako 23 rokov staré, sú podľa odvolateľov dôvodmi hodnými osobitného zreteľa.

Odvolatelia sa tiež nestotožnili s vyhodnotením internetových ponúk vozidiel s rovnakými parametrami, aké malo odcudzené vozidlo. Skutočná trhovú cenu ešte novších vozidiel je pritom podstatne nižšia než „teoretická hodnota“ sporného vozidla zistená „teoretickým znaleckým posudkom“ bez ohliadnutia vozidla. Tvrdili, že rovnakú hodnotu ako teoretický znalecký posudok bez ohliadky a preskúmania vozidla majú aj nimi predložené internetové ponuky. Časový odstup, t.j. či má vozidlo 23 alebo 26 rokov,

je už z daného pohľadu zanedbateľný. Zároveň za dôvod osobitného zreteľa označili skutočnosť, že podľa vyjadrenia znalca sa opotrebenie pri spornom vozidle zohľadňuje iba do 16 rokov vozidla, pričom je však zrejmé, že skutočná hodnota klesá ďalej. Uzavreli, že navrhovateľ preukázateľne vedel, kde sa vozidlo nachádza, napriek tomu o neho nejavil záujem, neodviezol si ho niekoľko mesiacov, čím sa významnou mierou podieľal na vzniku škody.

Nad rámec spoločného odvolania predložila samostatné námietky odporkyňa 2/. Namietala záver okresného súdu, že auto bolo prevzaté do opravy, nakoľko k prevzatiu došlo len za účelom ohliadky, či má byť oprava vykonaná.

Vo vzťahu k výške škody uviedla, že pokiaľ je na aute, ktoré bolo zakúpené za 2.821 eur, potrebné vykonávať opravu za 2.000 až 4.000 eur, (navyše dovoz náhradných dielov, demontáž a montáž náhradných dielov, parkovanie vozidla a prípadné opravy chýb zistených v priebehu opravy), ktorú sumu by navrhovateľ musel zaplatiť, tak reálnu majetkovú hodnotu by vozidlo nemalo skoro žiadnu. Vďaka odcudzeniu vozidla však navrhovateľ získal možnosť požadovať úhrady štatistickej (fiktívnej) všeobecnej ceny a nie majetkovej ceny, ktorú predmetné vozidlo malo v čase odcudzenia. Znaleckému posudku vytykala, že neuvádza, či pri výpočte bola vzatá v úvahu nutnosť opráv vo všetkých skupinách a zároveň neobsahuje zvýšenie o hodnoty o 20 až 30% v prípade, keby vozidlo bolo funkčné. S poukazom na skutočnosť, že navrhovateľ si vozidlo pred garážou ich právneho predchodcu neodviezol, ale nechal ho tam dlhšiu dobu, vyvodzovala požiadavku, aby sa na škodu podieľal aspoň vo výške 50%. Taktiež sa domáhala, aby cena opravy bola premietnutá do majetkovej hodnoty vozidla. Za nedostatočne odôvodnené považovala odvolateľka závery súdu o šikovnosti navrhovateľa vo vzťahu k cene zakúpeného vozidla.

Za nepravdivý označila úsudok, že odporcovia zavinili prebiehajúce súdne konanie, nakoľko v dedičskom konaní neuznali nárok navrhovateľa. Dedičské konanie prebehlo 28.10.2011, kedy bol platný rozsudok týkajúci sa predchádzajúceho konania 25C/212/2009, výsledkom ktorého bolo zamietnutie návrhu navrhovateľa. Navrhovateľ pritom najskôr podal žalobu a až následne pohľadávku prihlásil do dedičského konania. Zdôraznila, že aj odporcovia utrpeli v dôsledku odcudzenia vozidla a následných súdnych sporov škodu, navyše predmetom dedenia boli len garáž a (obývaný) dom, t.j. nie finančné prostriedky, z ktorých by bolo možné škodu uhradiť bez nutnosti predať niektorú z nehnuteľností.

Ohľadne priznaných úrokov z omeškania namietala, že pokiaľ okresný súd považoval za účelné rozhodnúť najprv len o základe nároku, až potom o náhrade škody, zodpovednosť za omeškanie mala byť počítaná najskôr od 18.10.2013.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1, 2 písm. b O.s.p. (z tohto titulu nedotknutý zostal odvolaním nenapadnutý výrok o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) v preskúmvanej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Odvolací súd zdôrazňuje, že aktuálnym predmetom (prvostupňového i odvolacieho) konania po právoplatnosti medzitýmneho rozsudku, ktorým bol ustálená danosť základu nároku navrhovateľa, je už len výška náhrady škody. Z tohto dôvodu odvolacia argumentácia (predovšetkým odporkyňa 2/) polemizujúca so záväznými závermi o zodpovednosti odporcov za škodu už nemôže byť predmetom odvolacieho prieskumu.

Vo vzťahu k nosnej časti odvolacej argumentácie, v rámci ktorej sa odporcovia domáhali uplatnenia moderačného práva súdu, sa odvolací súd stotožnil s dôvodmi, ktoré okresný súd viedli k odmietnutiu aplikácie daného inštitútu a v konkrétnostiach na ne odkazuje. Zníženie náhrady škody súdom sa viaže na zistenie existencie určitých skutkových okolností odôvodňujúcich takýto výnimočný postup. Okresný súd v tejto spojitosti pomenoval komplex skutočností a dôvodov, ktoré ho vo svojom súhrne viedli k záveru, že nie je na mieste aplikovať moderačné právo. Presentovaná úvaha je presvedčivá a konzistentná, pričom žiadna zo zistených skutočností nedosahuje relevanciu výnimočnej okolnosti. Celkový kontext skutkových okolností, aj podľa odvolacieho súdu, nezakladá opodstatnenosť znižovania náhrady škody. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že predmetom dedičstva neboli finančné prostriedky, ale nehnuteľnosti. Akceptovanie takejto úvahy by v konečnom dôsledku viedlo k záveru, že vlastníctvo akejkoľvek okamžite nelikvidnej majetkovej hodnoty zodpovedá nepriaznivej majetkovej situácii, čo je neudržateľné. V danej súvislosti je nutné poukázať na charakter celkového prístupu odporcov, tvrdošijne popierajúcich nároky navrhovateľa s cieľom vyhnúť sa zodpovednosti za škodu.

Tendenčnou a neakceptovateľnou je i požiadavka odvolateľov, aby boli uprednostnené nimi predložené internetové inzeráty pred závermi znaleckého posudku, ktorý považujú za teoretický, nakoľko vozidlo nebolo obhliadnuté. Odvolací súd poznamenáva, že znalecký posudok pri určovaní hodnoty vozidla vychádzal zo štátom aprobovanej metodiky a mimo rámca akejkolvek pochybnosti je hodnovernejším a objektívnejším dôkazom než ponuky prezentujúce v podstate len predstavu jednej z potenciálnych zmluvných strán - predávajúceho. Zároveň, ako správne poznamenal súd prvého stupňa, takéto dôkazy (na rozdiel od znaleckého posudku) postrádajú akúkoľvek vecnú súvislosť s vozidlom navrhovateľa (týkajú sa totiž iných vozidiel). Trhovým princípom tvorby ceny (ojazdených) motorových vozidiel nezodpovedá ani zjednodušená argumentácia odvolateľky 2/, v zmysle ktorej od kúpnej ceny vozidla odpočítala cenu predpokladanej opravy (prevyšujúcu kúpnu cenu), v dôsledku čoho dospela k záveru, že vozidlo by nemalo žiadnu (resp. mínusovú) reálnu majetkovú hodnotu.

Z určujúceho hľadiska zásadnou a (a odvolateľmi sústavne prehliadanou) okolnosťou je znalcom prezentované vysvetlenie, že veku vozidla zodpovedá priradená technická hodnota vozidla. Rozvinúc túto úvahu, je logické, že v stanovenej cene sú už zakalkulované prípadné potreby opráv rešpektujúce vek (a z toho vyplývajúci technický stav) vozidla, preto konkrétne poruchy - v okolnostiach súdnej veci tie, za účelom opravy ktorých bolo vozidlo pristavené - osobitne vyhodnocovať nie je nevyhnutné. Skutkové zistenia v posudzovanej veci neumožňujú konštatovať spoluzavinenie navrhovateľa, ako sa domáhajú odvolatelia, nakoľko v konaní nebolo preukázané, že by navrhovateľovi bolo reálne umožnené odviezť si vozidlo pred jeho odcudzením. Zároveň nie je zjavné, čo odvolateľka 2/ sledovala námietkou, že znalecký posudok neobsahuje zvýšenie hodnoty o 20 až 30% z dôvodu funkčnosti vozidla, nakoľko uvedené by bolo v neprospech odvolateľky.

Neopodstatnenou je i námietka voči stanoveniu počiatku povinnosti platiť úroky z omeškania. Odporkyňou 2/ požadovaný termín 18.10.2013 (t.j. dátum rozhodnutia okresného súdu) je z pohľadu vzniku omeškania odporcov bezpredmetný. Podstatou rozhodnutia v súdnej veci je totiž „len“ deklarovanie už existujúceho omeškania odporcov (ku dňu doručenia návrhu). Inými slovami, predmetné rozhodnutie súdu nezakladá s konštitutívnymi účinkami nové práva a povinnosti, ale len potvrdzuje danosť už existujúcich nárokov, vrátane nárokov na úroky z omeškania. Nakoľko skoršia výzva navrhovateľa odporcom na zaplatenie/náhradu škody nebola preukázaná, okresný súd náležite (v súlade s konštantnou aplikačnou praxou) vymedzil za počiatok omeškania deň nasledujúci po doručení návrhu poslednému z odporcov) .

Z iných dôvodov nesprávnosť napadnutého rozhodnutia odvolateľa nenamietali. Odvolací súd je pritom viazaný nielen rozsahom, ale aj konkrétnymi dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 v spojení s § 205 ods. 3 O.s.p.), ktoré odvolateľ vymedzí v zákonom stanovenej lehote na podanie tohto opravného prostriedku. Nadväzne krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti, vrátane súvisiaceho (čisto procesného charakteru) výroku o trovách konania, potvrdil. Pre úplnosť krajský súd dopĺňa, že v aktuálnom štádiu konania bol viazaný právoplatným (medzitýmym) rozsudkom o solidárnej zodpovednosti odporcov, preto neprichádzalo do úvahy ani odlišné právne vyhodnotenie zodpovednosti dedičov za dlhy poručiteľa (dôsledne) rešpektujúce ustanovenie § 470 ods. 2 Obč. zák.

Vzhľadom k tomu, že si súd prvého stupňa vymienil rozhodnutie o trovách konania na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 4 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.